

Миронюк Т.В.,

старший викладач кафедри
кримінології та кримінально-
виконавчого права Національної
академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук.

НАРКОМАНІЯ СЕРЕД МОЛОДІ ЯК ОДНА З ГЛОБАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В УКРАЇНІ

Сьогодні однією із глобальних суспільних проблем в Україні є наркотизації молоді. На сучасному етапі розвитку нашого суспільства спостерігається відсутність будь-яких правил моралі, дотримання норм культури, ідеології. Склалась така ситуація, що можна все, в тому числі і наркотики. Сім'я втрачає свої виховні функції, *проблемою наркоманії* держава займається формально, в засобах масової інформації все частіше пропагандується тема легалізації деяких наркотичних речовин. Усе це призводить до того, що *наркоманія молодшає*[1]. Все більше підлітків пробують наркотики ще в школі. Від вживання більш легких наркотиків підлітки переходять до важчих.

Також, становлять високий відсоток ті, хто спробував наркотики серед студентів перших курсів. Причому, багато таких осіб саме серед молоді, які приїжджають навчатись у столицю. Вони сприймають наркотики як прояв столичного життя, так звана данина моді. Найбільш поширеними серед юнаків та дівчат є дискотечні наркотики - психостимулятори. Вживання юнаками і дівчатами наркотичних речовин стає досить поширеним явищем, перш за все тому, що сьогодні наркотики продаються майже відкрито, і навіть поширюються через мережу інтернет[2]. Окрім цього, деякі медичні препарати, в яких містяться наркотичні речовини, вільно відпускаються в аптеках без рецепта.

Сьогодні найбільш сильним і небезпечним наркотиком серед молоді став так званий «крокодил», який прийшов в Україну з Росії. Це саморобний наркотик, виготовлений на

основі кодеїнових медичних препаратів, наприклад від кашлю, які вільно продаються в аптеках. З даних медичних засобів за певними, нескладними технологіями, які можна провести в домашніх умовах отримують неочищений дезоморфін, який по наркотичній дії сильніший морфіна в 20 разів, але через сполучення токсичних домішок він дуже небезпечний і практично з перших днів вживання призводить до руйнування тканин тіла. Протягом року такий наркоман вмирає.

Поширенню наркоманії серед молоді сприяє й те, що в період формування особистості підліток психологічно слабкий і незахищений. Прагнення скоріше подорослішати, виділитися з натовпу, уникнути проблем – це ті чинники, які впливають на вживання наркотичних засобів, як найбільш легкого способу вирішення особистих проблем.

Найпоширенішими і легко доступними наркотики серед підлітків та молоді є марихуана, психостимулятори та галюциногени – речовини, які руйнівні діють на мозок і внутрішні органи. Ці наркотики, як, втім, і всі інші, для вигідного продажу розбавляють всілякої хімією, яка збільшує кількість продукту і подвоює його дію на організм. Саме тому наркобізнес – одна з найприбутковіших категорій світового бізнесу. Україна потрапила в сферу дії міжнародного наркобізнесу, і це впливає на динаміку наркотизації суспільства[3].

За останні роки майже вдвічі зросла кількість осіб, які перебувають на обліку в медичних закладах із діагнозом наркоманія. Найбільш ризикова і чисельна вікова група — молоді люди 15-30 років, їх серед наркоманів 95%. За даними Міністерства охорони здоров'я України, щороку в Україні реєструють 100 тисяч нових хворих, хоча необхідно визнати, що офіційна статистика суттєво відрізняється від реальної у бік заниження цифр. Є підстави вважати, що кількість споживачів наркотичних засобів у 10 разів більша, ніж за офіційними даними. Наркоманія охоплює не тільки молодь, що викликає педагогічне занепокоєння, а і зовні благополучних підлітків. Також, слід відмітити, що змінюється і структура наркотизації.

Сучасні підлітки вже з 11 - 12 років починають вживати опіатоподібні і коноплеві культури[4]. Сучасна молодь навіть не приховує, які психотропні та наркотичні засоби вживає.

Наркотики руйнують психіку молодих людей, зумовлюють відмову від позитивних налаштувань на здоровий спосіб життя, породжують мотиви прийняття хибних (в тому числі протизаконних) рішень. Існує багато поглядів на те, що стає детермінантами наркотизму та наркоманії. Але якими б не були ці причини – небезпека наркоманії очевидна. Нелегальний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів набуває все більш широкого розмаху, стає надзвичайно серйозним соціальним фактором, негативно впливає на стан здоров'я і добробут людей, а також розвиток суспільства в цілому.

Окрім цього, з проблемою розповсюдження наркоманії тісно пов'язане поширення епідемії ВІЛ/СНІДу, так як серед загальної кількості ВІЛ-інфікованих відсоток ін'єкційних споживачів наркотиків складає близько 80%. Хвороба вражає молодь у найбільш активному репродуктивному та працездатному віці. Не менш вражаючим є факт, що офіційна кількість випадків ВІЛ/СНІД - тільки вершина айсбергу, що складає близько 10 % від фактичного числа.

Для подолання такого небезпечного явища, як наркоманія необхідно вживати комплексні профілактичні заходи, приймаючи до уваги, медичні, соціальні, психологічні та правові аспекти. Профілактичні заходи повинні утримувати молодь від спокуси вживання наркотиків. Ефективність профілактичної роботи залежить від довіри населення, взаємодії з органами державної влади, освіти, охорони здоров'я, засобами масової інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наркотики: социальные, медицинские и правовые аспекты. Справочник/ Авторы-составители И.Н.Кузнецов, С.К.Купрейчик.- Минск: Новое знание, 2001.- 399с.

2. Обіг наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів в Україні: Посібник/ МВС України. НАВСУ. Департамент Боротьби з незаконним обігом наркотиків; За ред. О.М.Джузі.- Київ, 2005.- 107с.
3. Організований наркобізнес (поняття, форми, підстави кримінальної відповідальності): Монографія/ Ін-т вивчення проблем злочинності. Акад. прав. наук України; За заг. ред. Ю.В.Бауліна, Л.В.Дорош.- Харків: "Право", 2005.- 255с.
4. Піщенко Г., Тущенко О. Соціокультурні та геополітичні чинники поширення наркоманії та ВІЛ/СНІДу в Україні // Право України.-К.,2005.-№2.-С.73-77.

Демчіхіна Є.С.,
доцент кафедри кримінології та
кримінально – виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

ФОРМУВАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Соціально-економічна криза в Україні, безробіття, невирішені завдання культурно-виховного характеру негативно впливають на формування молодого покоління. В окремих випадках ці явища зумовлюють відчуження неповнолітніх від офіційних інститутів соціалізації.

Розглядаючи проблему злочинності серед неповнолітніх, необхідно виділити сукупність обставин і факторів, що сприяють підвищенню її рівня. Неабияку роль відіграє сім'я, в якій виховується майбутній правопорушник (злочинець), а також активна профілактична та попереджувальна робота. Негативно впливає на підлітків відсутність контролю з боку суспільства (серед неповнолітніх спостерігається незайнятість, не всі з них відвідують навчальні заклади), алкоголізм і наркоманія серед однолітків тощо.

За кримінальними справами, кожний восьмий виявлений злочин вчинено в сім'ї (13,2 %), кожний сьомий (15,4 %) - з особливою жорстокістю, кожний шостий (16,9 %) - зі знуцанням